

Vážení členové České společnosti pro právo životního prostředí,

oslovuji Vás tentokrát už zcela bez umělé inteligence svým vlastním přípisem. V prvním čísle jsme totiž moje úvodní slova nechali spolu s tajemníkem JUDr. Jakubem Kanickým vygenerovat jen na základě zadání klíčových slov právě umělou inteligenci (AI) a nikdo si zatím na tom pojednání nevšiml něčeho divného nebo nápadného?!

Žijeme v opravdu přelomové, ale i poněkud zvláštní až podivné době. Vše ovládá forma a od obsahu velice ustupujeme, což je dle mého názoru špatně. I k té umělé inteligenci si musíme postupně nacházet každý svoji vlastní cestu. Jako vše může být dobrým sluhou, ale moc zlým pánem. Osobně si myslím, že více než ovládnutím lidí ze strany umělé inteligence (snad včas systém vypneme či vytáhneme ze zásuvky?!) nám zřejmě hrozí totální zlenivění našeho mozku.

Je dnes mnoho věcí, které nás velmi děsí stejně nebo ještě více než ona umělá inteligence – klimatická změna, válka na Ukrajině, koronavirová pandemie, ceny komodit (zejména energií a potravin) atd. Přesto však žijeme v ČR i Evropské unii zřejmě na nejvyšší úrovni v našich dějinách. Přes všechny problémy a výhrady je třeba vysoce ocenit, že jsme již 25 let členy NATO a 20 let EU. My Češi stále na něco nadáváme a s něčím nesouhlasíme, asi již z naší podstaty, ale měli bychom si více uvědomovat a srovnávat, jak žijí lidé jinde.

Pokud jde o ony hrozby, pak bychom se mohli uchýlit k otázkám a odpovědím obsaženým v dílech našeho národního spisovatele Karla Čapka. Vždyť přesně těmi výše uvedenými problémy se zabývá jeho RUR, Matka, Válka s mloky, Věc Makropulos, Bílá nemoc atd. Konečně i jeho legendární Prosba o milost dává též mnohé podněty k naší národní povaze v ochraně přírody.

Nebojme se býti více odvážní a sebejistí a věci důsledně řešit, a to i za pomoci práva. Dodržujme však při tom vždy principy svobody a demokracie.

Doufám, že příští úvodník bude moci být alespoň poněkud optimističtější. Přeji Vám příjemné čtení našeho druhého Zpravodaje ČSPŽP.

S pozdravem Váš

Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc.
předseda České společnosti pro právo životního prostředí

Stalo se

3rd International Online Workshop for Environmental Law PhDs

V pátek **26. dubna 2024** proběhl 3. mezinárodní online workshop pro Ph.D. studenty práva životního prostředí. Uspořádalo ho *European Environmental Law Forum* ve spolupráci s Univerzitou Groningen a Univerzitou Opole. V rámci zasedání prezentovali výsledky svého disertačního bádání i naši členové JUDr. Jakub Kanický a Mgr. Václav Brabec, MPA, z PF UK, které oba jako školitel vede Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc. Na fóru vystoupil též Mgr. Filip Novotný z PF MU Brno, kterého školí naše členka Doc. JUDr. Ilona Jančářová, PhD. Rozpravu moderovali Dr. Moritz Reese z EELF a Prof. Luc Lavrysen a Dr. Jerzy Jedroska. Diskuse byla velice náročná, provokativní a podnětná. Naši doktorandi v mezinárodním srovnání rozhodně nezapadli. Takže opět za rok!

International Environmental Moot Court

Na 28. ročníku mezinárodního moot courtu z práva životního prostředí, který se konal ve dnech **10. až 13. dubna 2024** na americké univerzitě v Stetsonu (*College of Law*) v USA na Floridě měla naše Společnost své zastoupení v osobě doktorandky a advokátní koncipientky JUDr. Jany Sehnalové, která na soutěži působila jako jeden ze sudích (porotců). Zúčastnilo se více než dvacet týmů z celého světa. Za Evropu však bohužel je jediný tým i Irsko. Tématem letošního finále byla ochrana horských goril a posouzení vlivů na prostředí (*Aringuv v. Replomuté*). Snad se v budoucnu

budou moci zúčastňovat i studentské týmy z českých právnických fakult těchto celosvětových finálových bojů. Předpokladem však je uspořádání střeoevropské kvalifikačního kola tohoto moot courtu. JUDr. Sehnalové pak děkujeme za vzornou reprezentaci ČR, a to z jejich vlastních zdrojů, když jí PF UK nepřiznala stipendium k úhradě alespoň části cestovních nákladů.

Stane se

Výstava Planeta Praha

Od 21. března do 1. září 2024 probíhá v Centru architektury a městského plánování v Praze (CAMP) výstava Planeta Praha. Ta návštěvníkům umožňuje prozkoumat hlavní město zcela jinak, než jsou zvyklí – „očima“ rostlin a živočichů. Prostřednictvím řady interaktivních prvků včetně virtuální reality se návštěvníci mohou na chvíli stát terénními výzkumníky a objevovat skrytý život pražské přírody. Výstava vznikla ve spolupráci s tvůrci stejnojmenného dokumentárního filmu a knihy. Vstup je zdarma. [Bližší informace najdete na tomto odkazu.](#)

Shaping Climate Law: Dynamic Roles of State and Non-State Actors

ÚSTAV	STÁTU
A	PRÁVA

Centrum pro klimatické právo a udržitelnost

Ve dnech **30. až 31. května 2024** pořádá Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS) Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., mezinárodní konferenci ke klimatickému právu. Tématem konference je role státních i nestátních aktérů v utváření klimatického práva (postavení států na mezinárodní u vnitrostátní úrovni, role jednotlivců, občanské společnosti a businessu, úloha soudů). Na konferenci vystoupí mj. Prof. Laurence Boisson De Chazournes, Prof. Annalisa Savaresi a Dr. Moritz Reese. Konference proběhne pouze prezenčně.

Update: Přihlašování k aktivní účasti na konferenci již bylo uzavřeno, nyní je však **do 10. 5. 2024 otevřena možnost registrace k pasivní účasti**. [Bližší informace najdete na tomto odkazu.](#)

Doktorandská konference v KRNAPu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova
KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Update – termín a místo konání:

Ve dnech **19. až 21. června 2024** proběhne již tradiční doktorandská konference, kterou organizuje Katedra práva životního prostředí Univerzity Karlovy v rámci programu SVV UK na aktuální environmentálně právní témata. Letošní ročník se bude konat v Krkonošském národním parku, v horské chatě Univerzity Karlovy v Peci pod Sněžkou. Bližší informace zájemcům poskytne také doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D. (stejskal@prf.cuni.cz).

Bratislavské právnické fórum 2024

BRATISLAVSKÉ
PRÁVNICKÉ
FÓRUM

Ve dnech **9. až 11. září 2024** se bude konat další ročník tradiční mezinárodní konference Bratislavské právnické fórum, kde je pravidelně i sekce environmentálního a klimatického práva. Bližší informace k letošnímu ročníku budou teprve zveřejněny.

25. ročník slovensko-polsko-české konference

Ve dnech **12. až 14. září 2024** by měla v lázních Sliac na Slovensku proběhnout jubilejní již 25. slovensko-polsko-česká konference z oblasti práva životního prostředí, jejímž letošním organizátorem je Právnická fakulta Trnavské univerzity. Stěžejním tématem by měly být tzv. dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí. Bližší informace k letošnímu ročníku budou teprve zveřejněny.

Klimatické žaloby

Dne 9. dubna 2024 vynesl Evropský soud pro lidská práva přelomový rozsudek, kterým částečně vyhověl stížnostem vedeným pod č. **53600/20, *Verein Klimaseniorinnen a ostatní proti Švýcarsku***. Soud shledal, že Švýcarsko porušilo základní práva plynoucí z článku 8 (právo na respektování rodinného a soukromého života) a článku 6 (právo na spravedlivý proces) Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Švýcarsko totiž nedostalo svým pozitivním závazkům a nepřijalo dostatečná opatření k ochraně před negativními dopady změny klimatu a nezajistilo v té souvislosti přístup k účinné soudní ochraně. Se stížností uspěl spolek sdružující přes dva tisíce švýcarských senierek. Naopak stížnosti jednotlivých senierek nenaplnily podmínky přijatelnosti.

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva v této věci je významný mj. proto, že vyložil podmínky přijatelnosti stížností v obdobných případech souvisejících se změnou klimatu (*locus standi*, postavení oběti atd.) a zároveň podrobně rozebral základní povinnosti států v ochraně před změnou klimatu a stanovil přezkumný rámec, jehož optikou může soud opatření přijatá státy přezkoumávat.

K rozsudku lze již nyní nalézt řadu zajímavých zdrojů. Na některé z nich odkazujeme:

- » [úplné znění rozsudku v angličtině](#);
- » [nezávazné právní shrnutí v angličtině](#);
- » [tisková zpráva v angličtině](#);
- » [stručný rozbor Sébastiena Duycka, právníka *Center for International Environmental Law*, v angličtině na Twitteru](#);
- » [příspěvek na blogu *Verfassungsblog* v angličtině, autoři: Maxim Bönnemann a Maria Antonia Tigre ze *Sabin Center for Climate Change Law*](#);
- » [rozhovor Seznam Zprávy s JUDr. Evou Balounovou, Ph.D., LL.M., předsedkyní revizní komise naší Společnosti](#).

Ve stejný den Evropský soud pro lidská práva rozhodl také o dvou dalších případech (č. **39371/20, *Duarte Agostinho a ostatní proti Portugalsku a ostatním***; č. **7189/21, *Carême proti Francii***), které však nenaplnily podmínky přijatelnosti. K těmto srov. výše odkazované zdroje.

Nedlouho předtím Nejvyšší soud Indie v případě *MK Ranjitsinh vs. Union of India* poprvé shledal, že indickou ústavou zaručené právo na život zahrnuje též právo na ochranu před negativními dopady změny klimatu (*right against the adverse effects of climate change*). Soud přitom rozhodoval na pozadí případu usilujícího o ochranu dropa černohlavého (*great Indian bustard, Ardeotis nigriceps*) v souvislosti s výstavbou nových zařízení pro výrobu a přenos energie z obnovitelných zdrojů. Úplné znění rozhodnutí soudu je dostupné [zde](#). Kratší právní rozbor najdete například [zde](#).

Navýšení hygienických limitů hluku

Nálezem ze dne 3. dubna 2024, sp. zn. Pl. ÚS 35/23, plénium Ústavního soudu částečně odmítlo a částečně zamítlo návrh skupiny senátorů na zrušení dílčích ustanovení nařízení vlády č. 433/2022 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Skupina senátorů napadla ustanovení, která vedou ke zvýšení hygienických limitů hluku ze silniční a železniční dopravy v chráněných venkovních prostorech staveb. Ustanovení vedla k enormnímu, až několikanásobnému navýšení povolené hluchnosti oproti předchozím limitům.

Navrhovatelé mj. vznesli otázku, zdali je možné snížit jednou stanovenou úroveň ochrany životního prostředí. Ústavní soud uzavřel, že z ničeho nelze dovodit požadavek stálého zvyšování (nesnižování) standardu vnitrostátně nastavené ochrany před hlukem.

Tisková zpráva a úplné znění nálezu jsou dostupné [zde](#).

Zákon o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu

Byl přijat zcela nový zákon č. 53/2024 Sb., o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu. Zákon zavádí nová dílčí pravidla, která doplňují stávající právní úpravu (obsaženou zejména v atomovém zákoně, horním zákoně a zákoně o hornické činnosti) a jejichž cílem je lépe zajistit respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu podle § 117 odst. 1 atomového zákona, a jejich občanů. Zákon nabývá účinnosti 1. července 2024.

Společenská rubrika

Životní výročí

Čestný člen naší Společnosti **doc. JUDr. Jaroslav Drobník, CSc.**, oslavil v neděli dne 21. dubna 2024 své již 87. narozeniny. Doc. Drobník prošel nejrůznějšími pedagogickými funkcemi na PF UK v Praze, od asistenta až po vedoucího katedry (naposledy právě Katedry práva životního prostředí). V současnosti již užívá zaslouženého důchodu. Významně se zasadil za náš obor a jeho rozvoj, ale i za právo zemědělské a pozemkové. Takže milý pane docente – „*Ad multos annos!*“.

Literatura

Zákon o jednotném environmentálním stanovisku: komentář

CHLÍBEK, Pavel; MANA, Vladimír a MAZANCOVÁ, Eva. *Zákon o jednotném environmentálním stanovisku: zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku – úplná znění vybraných novelizovaných ustanovení. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2024.

Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, je novým předpisem, jehož cílem je upravit postup a působnost správních orgánů při vydávání jednotného environmentálního stanoviska za účelem zajištění veřejného zájmu na ochraně životního prostředí jako celku a přispět k udržitelnému rozvoji při rozhodování v řízení o povolení záměru podle stavebního zákona nebo navazujícím řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Jedná se o procesní předpis, od kterého se očekává zrychlení a zjednodušení dosavadního roztržitého posuzování stavebních a jiných záměrů, ale také jeho zkvalitnění ve smyslu komplexnosti posouzení.

Nyní se pracovníkům orgánů ochrany životního prostředí a stavebních úřadů, stavebníkům, advokátům a dalším zástupcům odborné i laické veřejnosti dostává možnost hledat odpovědi na otázky související s výkladem a aplikací tohoto nového institutu v obsáhlém komentáři. Jeho autory jsou odborníci Ministerstva životního prostředí, kteří se na přípravě komentovaných předpisů podíleli. Členkou autorského kolektivu je i členka představenstva naší Společnosti, JUDr. Eva Mazancová, Ph.D.

[Více informací včetně obsahu a ukázky naleznete na stránkách nakladatelství.](#)

Činnost Společnosti

Valná hromada

V úterý **19. března 2024** proběhlo řádné zasedání valné hromady Společnosti. Valná hromada projednala a schválila především každoroční záležitosti (výroční dokumenty) a schválila zachování stávající výše členských příspěvků pro rok 2024 (400 Kč výděleční členové, 200 Kč nevýděleční, 500 Kč či více kolektivní členové). Valná hromada rovněž doporučila představenstvu navrhnout na vyhlášení CHKO Novohradské hory a podpořit též vyhlášení NP Křivoklátsko a CHKO Soutok a CHKO Krušné hory.

[Úplný zápis ze zasedání valné hromady je dostupný zde.](#)

Děkujeme všem zúčastněným za čas, který účasti na valné hromadě věnovali.

Členské příspěvky za rok 2024

Všichni řádní členové Společnosti již uhradili členský příspěvek za rok 2024. Věříme, že k tomu přispěla i postupně zaváděná možnost platby členského příspěvku pomocí QR kódu. Díky tomu jsme v roce 2024 vybrali na členských příspěvcích již 37 tisíc Kč namísto v přijatém rámcovém rozpočtu očekávaných 35 tisíc Kč.

Děkujeme, že touto formou podporujete činnost Společnosti, včetně vydávání tohoto Zpravodaje a časopisu České právo životního prostředí!

Naši noví členové

Poté, co několik členů ukončilo své členství *via facti* nezaplacením členského příspěvku, přijali jsme do naší Společnosti nové členy – jmenovitě:

- » **doc. JUDr. PhDr. Zdeňka Fialu, Ph.D.**, z Policejní akademie ČR a Katedry práva životního prostředí PF UK,
- » **JUDr. Eduarda Kloboučka, Ph.D.**, vedoucího právního odboru Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
- » **Elif Naz Němec, LL.M.**, interní doktorandku Katedry práva životního prostředí PF UK a
- » **Mgr. Ing. Jána Jenču**, bývalého generálního ředitele Slovenské inspekce životního prostředí.

Poslední dva jmenovaní jsou vůbec prvními dvěma zahraničními členy naší Společnosti, jsou původem z Turecka a Slovenska.

Jsmo moc rádi, že se naše řady opět rozrůstají a vítáme nové členy. Aktuálně tak máme přesně 80 řádných členů.

Přijímání dalších členů

Česká společnost pro právo životního prostředí je otevřena přijímání nových členů.

Členem Společnosti se podle stanov může stát fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je plně svéprávná a bezúhonná, má vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva získané studiem na vysoké škole v České republice (splnění této podmínky lze prominout) a vykonává činnost přímo nebo nepřímo související s právem životního prostředí.

Získávání nových členů je více než žádoucí. Čím více nás bude, tím více činnosti bude naše Společnost moci vyvíjet. Prosíme pomáhejte nám nacházet nové zájemce o právo životního prostředí a ekologii. Děkujeme.

Členská přihláška je dostupná [zde](#). Vyplněnou přihlášku lze zaslat e-mailem k rukám předsedy Společnosti, Prof. Damohorského (damohors@prf.cuni.cz).

Tento Zpravodaj je informačním listem České společnosti pro právo životního prostředí pro její členy a sympatizanty.

Vydavatel:

Česká společnost pro právo životního prostředí,

IČO: 708 50 321,

se sídlem náměstí Curieových 901/7, Staré Město, 110 00 Praha 1,

zapsaná ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 11036.

Toto číslo připravili:

- » Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc.,
- » JUDr. Jakub Kanický.

Příspěvky, informace, zprávy a sdělení jsou vítány. Kontaktní adresa: damohors@prf.cuni.cz.

Uzávěrka dalšího čísla: 31. 5. 2024.